

A Hód Napja 2015

Iklódbördőce, 2015. június 05.

Indító: Szokoli Rita

- 1. állomás: Kút – Népdaléneklés** (Dávidovics Mária, Földesi Gyöngyi) 10 pont
- 2. állomás: Vadászat – Magaslesből karikába** (Baranyi László, Gaál Mercédesz) 10 pont
- 3. állomás: Olajkút: Zala vármegye Trianon előtt és után**
(Fiedler Sándor, W. Kovács Edit, Szikora Pálné) 11 pont
- 4. állomás: Kerka-part: Cserta, Kerka, hódok, fás legelő**
(Lelkes András, Bazsika Ágnes) 10 pont
- 5. állomás: Átkelés a Csertán** (Weinhoffer Tibor, Kovács Kornél) 10 pont
- 6. állomás: Szécsisziget: Épített örökségek** (Molnár Tibor, Kancsal László) 10 pont
- 7. állomás: Kilátó: Helyfelismerés – népi gasztronómia**
(Balázs Júlia, Pfeiffer Edit) 10 pont
- 8. állomás: Iklód-hegy: Növények, tájhasznosítás**
(Benedek Miklós, Varga Zsuzsanna) 10 pont
- +1 állomás: Cél, menetlevél + 5 tájszó értelmezése** (Gyuricza László, Bazsika Enikő,
Gyuricza Zalán) 10 + 5 pont

Összesen: 99 pont

Feladat útközben:

- a, Le kell fotózni olyan egyértelmű nyomot, ami a hódok jelenlétére utal, s be kell mutatni az 5. állomáson!
- b, Tájszavak tanulása (Számadás a célban!)

1. állomás: Kút – Népdaléneklés (Dávidovics Mária, Földesi Gyöngyi)

Népdal:

9 pont

Mely objektum maradványa utal itt a fás legelő korábbi hasznosítására?

(gémeskút)

1 pont

Össz: 10 pont

2. állomás: Vadászat apróvadra – Magaslesből silingába (Baranyi László, Gaál Mercédesz)

A magaslesből a kislabdát a kosárba kell dobni! (Az apróvadat eltalálni.)

3 fő x 3 dobás = **9 pont**

Hogy nevezik e vidéken a kosarat, amelyben a kislabdák vannak? (*silinga*)

1 pont

Ö: 10 pont

3. állomás: olajkút: Zala vármegye Trianon előtt és után

Vezető: Fiedler Sándor, W. Kovács Edit, Szikora Pálné **11 pont**

1. Hol volt a „Hetési temető”? (Mi volt Hetés központja Trianon előtt?) **1 pont**

a, Dobronak b, Lenti c, Lendva

2. Mely országhoz tartozott Lendva? **6x0,5 pont= 3 pont**

1910-ben: *Osztrák-Magyar Monarchia/Magyarország*.

1925-ben: *Szerb-Horvát-Szlovén Királyság*

1930-ban: *Jugoszláv Királyság*

1944-ben: *Magyarország*

1960-ban: *Jugoszlávia*

1992-ben: *Szlovénia*

1: Jugoszlávia 2: Szerb-Horvát-Szlovén Királyság 3: Osztrák-Magyar Monarchia/Magyarország 4: Magyarország 5: Szlovénia 6: Jugoszláv Királyság

3. Mikor építették a bunkereket Páka határában?

1. Az 1. világháború alatt

2. A 2. világháború alatt

x. Az 1950-es években

1 pont

4. Hány állítás igaz? Melyik(ek)?

A TRIANONI szerződéssel

a. Az Őrség kb. 1/3-át csatolták el Magyarországtól

b. Hetés kb. felét csatolták el Magyarországtól

c. Kb. 50 km hosszúságban, 8-9 km szélességben éltek magyarok, akiket leválasztottak Magyarországról. (3 /mindhárom/ igaz)

1 pont

5. Ez a pont, ahol most vagyunk – Iklódbördőce – melyik néprajzi tájhoz tartozik?

a. Őrség

b, Hetés

c, Göcsej

1 pont

6. Melyik néprajzi táj magterületét jelentik a következő falvak: Bödeháza, Szijártóháza, Gáborjánháza, Kámaháza, Göntérháza, Radamos? (Hetés)

1 pont

7. Mikor épült a Zalaegerszeg – Lendva vasútvonal és mikor szűnt meg teljesen?

- a. 1890-ben épült és a határon az ötvenes években szedték fel a síneket.
- b. 1814-ben épült, és a határon közvetlenül a Trianon után, a 20-as években szedték fel a síneket.
- c. 1952-ben épült és a rendszerváltozás után szedték fel a síneket.

1 pont

8. A Trianoni szerződéssel Magyarországnak mekkora területét csatolták a szomszédos országokhoz?

- a, egyharmadát
- b, felét
- c, kétharmadát

1 pont

9. Trianon előtt melyik település nem tartozott Zala vármegyéhez?

- a. Muraszombat
- b. Csáktornya
- c. Tihany

1 pont

4. állomás: Kerka-part: Cserta, Kerka, hódok, fás legelő

Vezető: Lelkes András, Bazsika Ágnes

10 pont

1. Az egykori gémeskútnál énekeltek. Mely állatokat szolgált ki egykoron az a kút? Mely állatokat legeltettek itt? (szarvasmarha)

1 pont

2. Hogy nevezik azt az embert, aki terelgeti, kihajtja a szarvasmarhákat?

(csordás v. gulyás)

1 pont

3. Az egykori fás legelőn a magányosan álló, nagy fák alatt deleltek a tehenek. Mely fafajba tartoznak itt, az iklódbördőcei fás legelőn ezek a nagy fák (ma is a terület legnagyobb fáit)?

(tölgy)

1 pont

4. Az öreg, haldokló, illetve korhadt fákból melyik állat él?

1) szarvasbogár

2) szitakötő

x) domolykó

1 pont

5. A XIX. századra szinte teljesen kipusztultak a hódok. Miért vadászták őket?

1, prémjükért, a hódmirigyért /gyógyír/, húrukért

2, mert sok kárt okoztak

x, csak a húrukért (kedvenc ételnek számított a hódhús)

1 pont

6. Mi jellemző az eurázsiai hódra?

- 1) szívesen fogyaszt kisebb állatokat
- 2) a patakokon, folyókon mindig várat épít
- x) *Eurázsia legnagyobb rágcsálója (20-30 kg)*

1 pont

7. Hogy került vissza a hód a Kerkába?

- 1) mesterségesen visszatelepítették
- 2) *A Dráván telepítették, s onnan felúsztak, s elszaporodtak*
- x) tulajdonképpen teljesen soha nem vesztek ki

1 pont

8. Hol alakít ki magának lakóhelyet az eurázsiai hód?

- 1) hódvárat épít
- 2) vízparti fák alacsony ágain
- x) *partfalba és kotorékot*

1 pont

9. Melyik növényt hívják kakukkvirágnak?

- 1) hóvirág
- 2) *kockás kotuliliom*
- x) sárgaliliom

1 pont

10. Honnan ered a Cserta neve?

- 1) *csertás = iszapos, sáros*
- 2) a Cserta családnévből, az ő egykori birtokukon eredt a patak
- x) a Göcsej név elváltoztatásából

1 pont

5. állomás: Átkelés a Csertán, kidőlt fákon keresztül

Vezető: Weinhoffer Tibor, Kovács Kornél

- Fotó egy hódrágásról: 1 pont
- Segítség nélkül: nehezebb verzió 3 pont/fő
- Segítség nélkül: könnyebb verzió 2 pont/fő
- Segítséggel 1 pont/fő

Max: 10 pont

6. állomás: Szécsisziget, útkereszteződés: Épített örökségek 10 pont

Vezető: Molnár Tibor, Kancsal László

Ismerd fel a képeken a magyar-szlovén határ menti épített örökségeket!

1. Szécsisziget (Vízimalom)
2. Izakovci/Murasziget (Csónakmalom)
3. Lenti (vár)
4. Lendvahegy (Szentháromság-kápolna)
5. Iklódbördőce (Mároki-kápolna)
6. Lendva (Makovecz Imre által tervezett kulturális központ)
7. Szentgyörgyvölgy (Református fakazettás templom)
8. Selo/Tótlak (Árpád-kori körtemplom)
9. Bakónaki-tó/Dobronak (Szent Vid-kápolna)
10. Bázakerettye/Budafapuszta (Az 1. magyarországi kőolajkút emlékhelye)

10 pont

7. állomás: Kilátó – Helyi ismeret, népi gasztronómia (Vezető: Balázs Júlia, Pfeiffer Edit)

10 pont

1. Mely patak völgye kerül el előttünk? *Kerka* **1 pont**

2. Az ártéren mely állatokat láttatok (mely állatok számára alakítottak ki rezervátumot)? a, bölény b, *bivaly* c, szürkemarha **1 pont**

3. A térképed segítségével állapítsd meg, hogy innen melyik irányba van a szécsiszigeti templom? DNY **1 pont**

4. Melyik ételeket látod a képen? Hogy nevezik őket?

dödölle és fumu **2 pont**

5. Előbbit miből készítik? (krumpli és liszt) **1 pont**

6. Utóbbit milyen alkalomra sütötték? (keresztelő /paszita/) **1 pont**

7. Régen (a 2. világháború előtt) mivel töltötték a hurkát Hetésben, Őrségben, Göcsejben?

a. köles

b. rizs

c. *hajdina*

1 pont

8. A nyugat-zalai erdőkben melyik gombafélét tartják a legértékesebbnek, legnemesebbnek?

a. galambica/galambgomba

b. *vargánya*

c. szarvasgomba

1 pont

9. Mit gondolsz, mit készítenek az Őrségben a tökmagból?

a) magvas kenyeret

b) *tökmagolajat*

c) péksüteményeket

d) pirított tökmagot (ropogtatni való)

1 pont

8. állomás Növények, tájhasznosítás

Vezető: Benedek Miklós, Varga Zsuzsa

10 pont

1. A határ menti térségben mi volt a legkorábban megjelenő iparág?

1) kőolajbányászat 2) *faipar* 3) textilipar **1 pont**

2. Kik azok a gelencsérek (gölöncsérek)? (*fazekasok*) **1 pont**

3. Az erdőgazdálkodás során itt Nyugat-Zalában kb. hány éves korában vágják ki a tölgyet? (Mennyi a vágásérettségi kora?)

1) 40-80 év 2) 80-90 év 3) *110-120 év* **1 pont**

4. Melyik gyümölcsből készül Göcsej híres, nemrég eredetvédelemmel vált pálinkája (hungaricum)?

a) szilva b) alma c) *körte* d) barack **1 pont**

5. Mi az a „kecskecsöcsű”?

1. *nagy, hosszú szemű, hagyományos csemegeszőlő*

2. hosszúkás alakú, korán érő szilva

x. kis alakú, hosszúkás sütőtök **1 pont**

6. A Zalai borvidéknek, melynek része a Muravidéki körzet (ahol most vagyunk), melyik a leggyakoribb szőlőfajtája?

1. *olaszrizling* 2. zalagyöngye x. göcseji zamatos **1 pont**

7. A mellékelt öt növény felismerése:

Tölgy

Bükk

Kőris

Gyertyán

4 pont

Cél – Mároki kápolna (Gyuricza László, Bazsika Enikő, Gyuricza Zalán)

Menetlevelek leadása

Max: 10 pont

5 tájszó értelmezése

5 pont